

Gemeente Renkum

Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek

Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Telefoon (026) 33 48 111
Fax (026) 33 48 310

Internet www.renkum.nl

IBAN NL02BNGH0285007076
KvK 09215649

Aan de Wmo Adviesraad
p/a mw. G. Rijnveld
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek

Datum
10 november 2014

Onderwerp
Uw advies inzake de verordeningen Participatiewet - Maatregelen Wet Werk en
Bijstand

Geachte leden van de Wmo adviesraad,

Wij hebben uw adviezen van 9 oktober 2014 over de invulling van de navolgende verordeningen ontvangen:

- de Afstemmingsverordening Participatiewet, Ioaw, Ioaz en Bbz 2004 gemeente Renkum 2015;
- de Verordening Tegenprestatie gemeente Renkum 2015;
- de Verordening Individuele Inkomenstoelage gemeente Renkum 2015;
- de Verordening Individuele Studietoelage gemeente Renkum 2015.

Hieronder geven wij u een reactie op de door u naar voren gebrachte vragen en opmerkingen.

Verordening Tegenprestatie Participatiewet

U geeft aan dat de Wmo-adviesraad weerstand heeft tegen het begrip tegenprestatie zoals dat ingezet wordt, vooral vanwege het repressieve karakter hiervan. In uw optiek dient dit geen enkel doel binnen het kader van re-integratie en participatie. U geeft aan dat de Tegenprestatie leidt tot verdringing van werkgelegenheid en gaat ervan uit dat dit instrument niet gaat werken. U denkt dat dit ook voor burgers een lastig te verteren stuk zal zijn.

Er komen aan de onderkant van de arbeidsmarkt steeds minder banen als gevolg van de slechte economische situatie, voortschrijdende technologische ontwikkelingen en de transitie binnen het Sociaal domein. Het invoeren van de tegenprestatie versterkt dit en leidt, ook al is dit formeel niet de bedoeling, tot nog meer verdringing van banen. De Wmo-adviesraad voorziet dat later het instrument tegenprestatie niet blijkt te werken, maar nu moet er mee gewerkt worden.

In de verordening wordt vanuit een juridisch kader over de tegenprestatie geschreven. Dit maakt het stuk moeilijk te lezen. Op die manier is het lastig om tot een afgewogen beleid met keuzes en mogelijkheden te komen. Ook voor burgers zal het een lastig te verteren document zijn.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

Bijlagen

I.H.G.L. Ramackers

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk

20 NOV 2014

133050

i.ramackers@renkum.nl

Vragen en advies:

1. Hoe denkt de gemeente ervoor te zorgen dat individuen niet getroffen worden door repressieve straffen? De Wmo-adviesraad is van mening dat je best iets van mensen mag vragen, doch het instrument mag enkel gebruik worden ter stimulering opdat iemand werkelijk het gevoel krijgt er nog toe te doen. Het gebruik van strafmaatregelen wanneer mensen niet aan de gestelde eisen (kunnen) voldoen heeft het risico in zich dat de samenwerking tussen gemeente en de klant meer dan nodig wordt verstoord. Hetgeen weer tijd zal vragen om de relatie in positieve zin te herstellen.

Reactie:

Hoewel de tegenprestatie geen vrijblijvende opdracht is aan ons college (artikel 7 lid 1 sub c Participatiewet) onderschrijven wij het belang om de tegenprestatie in te zetten vanuit een positieve betrokkenheid bij de samenleving. De raad (in artikel 8a lid 1 sub c van de Participatiewet) stelt bij verordening regels op met betrekking tot het 'opdragen van een tegenprestatie'. Wij kiezen er in de aangepaste verordening die aan de raad wordt voorgelegd, mede naar aanleiding van uw reacties en die van de WWB Adviesraad voor, om geen tegenprestatie op te dragen aan die inwoners die al actief zijn in het kader van een re-integratietraject, vrijwilligerswerk of mantelzorg.

2. Welke vrijheid heeft de gemeente om het instrument naar eigen inzicht in te zetten?

Reactie:

Het opleggen van een tegenprestatie is verplicht. Als gemeente hebben wij de vrijheid om bepaalde doelgroepen hiervan vrij te stellen. Van deze bevoegdheid maken wij gebruik. Wij steken laagdrempelig in op de omvang van de tegenprestatie, omdat wij ervan uitgaan dat mensen makkelijker te motiveren zijn als de tegenprestatie makkelijker in te vullen is. Naar aanleiding van uw advies en dat van de WWB adviesraad hebben wij de verordening aangepast, waarbij wij groepen inwoners die al actief zijn, hebben uitgesloten van de verplichting om naast hun activiteiten andere activiteiten in het kader van de wederkerigheid op te pakken.

De Wmo-adviesraad adviseert het college voldoende ruimte te creëren voor de medewerkers in de uitvoering en bij de verantwoording die hen in staat stelt goed en positief om te gaan met de regelgeving. Dit vraagt om nuancering van de regelgeving en de inzet van verstandige, deskundige maar vooral ook creatieve ambtenaren. Zij moeten een goed beeld hebben van de klant en de situatie waarin deze zich bevindt, zodat de klant in ieder geval het gevoel heeft gehoord en gekend te worden. Op basis hiervan moeten maatregelen op maat genomen worden op basis van een goede motivatie (in de geest van de wet). Een systeem van collegiale toetsing en een 2e lezer kunnen hierbij ondersteunen. De Wmo-adviesraad wil ook graag helderheid over de relatie tussen de ambtenaren die met de uitvoering van de verordening tegenprestatie belast zijn en het sociaal/gebiedsteam. Wat kan het gebiedsteam betekenen bij het vormen van een beeld van de klant en zijn/haar context?

Reactie:

Wij onderschrijven uw wens om op de persoon toegesneden maatwerk te verrichten. Met betrekking tot uw opmerking over de inzet van het gebiedsteam, zullen wij zeker rekening houden met mogelijke inbreng van partners die actief zijn in het gebied over de invulling van een tegenprestatie. Gelet op het gegeven dat dit gebiedsgericht werken nog in ontwikkeling is, kunnen wij op dit moment nog niet aangeven, op welke wijze dit zal gebeuren.

Onderwerp

Uw advies inzake de verordeningen Participatiewet - Maatregelen Wet Werk en Bijstand

Datum

10 november 2014

Ons kenmerk

133050

Pagina

2 van 6

Tot slot: In artikel 2 wordt gesproken over de cliëntenraad. Welke cliëntenraad wordt hier bedoeld?

Reactie:

Door te kiezen voor een andere insteek is het oude artikel 2 komen te vervallen. De cliëntenraad is een algemene term voor de vertegenwoordiging van inwoners die gebruik maken van of rechtsgevolgen ondervinden van de voorzieningen die voortvloeien uit wetgeving. In dit geval betreft dit de Participatiewet.

Verordening Individuele inkomenstoelage

Een opmerking vooraf:

Ook bij deze verordening is sprake van een strak juridisch systeem.

Vragen en advies:

3. Geldt de inkomenstoelage ook voor ZZP'ers die 3 jaar lang minder dan 105% van de toepasselijke bijstandsnorm verdienen?

Reactie:

Ja, in principe wel, onder dezelfde voorwaarde dat zij er aantoonbaar aan werken om hun omzet te vergroten en hun inkomen te verbeteren.

4. Onder een langdurig laag inkomen wordt verstaan een inkomen dat niet hoger is dan 105% van de toepasselijke bijstandsnorm. Mensen die daar net boven zitten en/of te maken hebben met een stapeling van veel kosten (zoals bijv. chronisch zieken en gehandicapten) kunnen iets meer verdienen dan deze 105%. Zij hebben dan geen toegang tot de inkomenstoelage, maar kunnen wel degelijk te maken krijgen met de zgn. armoedeval. Hoe kan de gemeente in uitzonderingsgevallen (achteraf) afwijken van deze norm als daar daadwerkelijk aanleiding voor is? Is er ruimte voor maatwerk en rechtvaardigheid? De Wmo-adviesraad adviseert daarom een hardheidsclausule op te nemen.

Reactie:

Er is altijd de mogelijkheid om een hardheidsclausule in te bouwen, daar waar er feitelijk sprake is van een besteedbaar inkomen dat door omstandigheden lager ligt dan de norm van 105%. Wij gaan er echter van uit dat de stapeling van eigen bijdragen voor bijvoorbeeld chronisch zieken en gehandicapten via het minimabeleid of het compensatiebeleid Wmo worden opgevangen. Wij sluiten echter niet uit dat er situaties zijn die wij niet op voorhand kunnen voorzien. Het college heeft altijd de bevoegdheid in gevallen van kennelijke hardheid en niet bedoelde en voorziene effecten af te wijken van de verordening. Wij denken niet dat een hardheidsclausule hiervoor noodzakelijk is.

5. In artikel 4 wordt beschreven wat de hoogte van de toeslag is. Dit is niet duidelijk beschreven. Het blijkt te gaan om een jaarlijkse toeslag van 39% van de maandelijkse norm. Het advies is de tekst als zodanig aan te passen.

Reactie:

Onderwerp

Uw advies inzake de verordeningen Participatiewet - Maatregelen Wet Werk en Bijstand

Datum

Ons kenmerk

Pagina

10 november 2014

133050

3 van 6

Wanneer wij praten over bijstandsnormen binnen de Participatiewet, dan gaat het altijd over maandnormen. Juridisch is de gehanteerde formulering correct. Wij kunnen ons voorstellen dat dit voor verwarring zorgt. In de voorlichting naar onze inwoners zullen wij de aanspraak op een individuele inkomenstoeslag anders formuleren, waardoor duidelijk is dat dit gaat over een bedrag dat één keer per kalenderjaar kan worden uitgekeerd en dat dit bedrag 39% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm per maand voor de leefsituatie is.

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ en Bbz 2004

Vragen en advies:

6. Wie beoordeelt of iets 'onvoldoende' is? In de verordening wordt bijv. gesproken van een tekortschietend (dus onvoldoende) besef van verantwoordelijkheid? Wie stelt de norm?

Reactie:

Deze beoordeling ligt bij de consulent die de aanvraag in behandeling neemt. Indien wij als gemeente aangeven dat er sprake is van onvoldoende betoond besef van verantwoordelijkheid in het bestaan, dan onderbouwen we dit met concrete feiten. Er volgt nog een beleidsregel, die eveneens ter advisering zal worden voorgelegd aan de WWB- Adviesraad (diens rechtopvolger) en desgewenst aan uw Adviesraad, wanneer wij als college vinden dat er sprake is van verminderde verwijtbaarheid.

Ook bij de uitvoering van deze verordening zijn enige vrijheid van handelen, verstandige medewerkers, goede kennis en inzicht en intercollegiale toetsing van belang. De Wmo-adviesraad dringt erop aan dit goed te borgen in de ambtelijke organisatie.

Ook hier kan mogelijk het gebiedsteam ondersteuning bieden door een breder zicht op een huishouden en de omgeving. Dit kan meegenomen worden bij de beoordeling.

Reactie:

In iedere beoordeling wordt altijd gekeken of er omstandigheden zijn die aanleiding zijn om af te zien van het opleggen van een maatregel. De Participatiewet is echter op sommige onderdelen dwingend voor wat betreft het voorkomen van misbruik of oneigenlijk gebruik. Daar waar er sprake is van het schenden van geüniformeerde arbeidsverplichtingen hebben wij geen enkele beleidsvrijheid om de maatregel lager vast te stellen. Mede gelet op het feit dat wij een gemeente zijn met een Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU) wordt bij de beoordeling van de vraag of wij deels gecompenseerd worden voor onze tekorten op het Inkomensbudget, eveneens gekeken naar de mate waarin wij 'begunstigend beleid' voeren oftewel soepel omgaan met het naleven van regels. Mocht de toetsingscommissie tot het oordeel komen, dat dit het geval is, kan dit betekenen dat wij (een deel van) onze compensatie mislopen.

7. In de verordening wordt gesproken over oudere en/of gedeeltelijk arbeidsongeschikte burgers. Hoe oud is oud? En hoe gedeeltelijk is gedeeltelijk arbeidsongeschikt? De Wmo-adviesraad adviseert enige uitleg over hoe tot een afweging rond oud en/of gedeeltelijk arbeidsongeschiktheid gekomen wordt.

Reactie:

De invulling van het begrip oud is vastgelegd in de wet en betekent 50 jaar voor de Ioaw en 55 jaar voor de Ioaz. Gedeeltelijk arbeidsongeschikt is eveneens wettelijk bepaald en vastgelegd in

Onderwerp

Uw advies inzake de verordeningen Participatiewet - Maatregelen Wet Werk en Bijstand

Datum

Ons kenmerk

Pagina

10 november 2014

133050

4 van 6

artikel 2 lid b van de Ioaz en de Ioaw. Dit is niet inhoudelijk ter beoordeling aan het college. Mensen voldoen aan de voorwaarden of niet.

Verordening individuele studietoelage Participatiewet

Vragen:

8. Artikel 2 is niet duidelijk (zie ook het advies van de WWB-adviesraad). Er staat dat een persoon slechts eenmaal binnen een periode van zes maanden in aanmerking komt voor een individuele studietoelage. Betekent dit dat een persoon die een studie van een jaar doet deze studietoelage tweemaal moet aanvragen?

Reactie:

Dit hebben wij inmiddels naar aanleiding van uw beider advies aangepast.

9. In de eerst alinea wordt gesproken over jongeren met een arbeidsbeperking (schuin gedrukt). Wat is een jongere in dit verband? Wordt er alleen een leeftijdsgrens gehanteerd of zijn er omstandigheden denkbaar die iemand tot jongere verklaren?

Reactie:

Een jongere in dit verband is een jongere die in aanmerking kan komen voor WSF of WTOS (dus voor het 30^e levensjaar een studie begint, op grond waarvan in principe aanspraak bestaat op WSF of WTOS). Er zijn geen overige omstandigheden die iemand tot de doelgroep jongeren laten behoren.

10. In de toelichting (1e alinea) staat dat de individuele studietoelage niet is gerelateerd aan bepaalde kosten. Maar het gaat toch wel of studiekosten? Graag enige verheldering.

Reactie:

De tegemoetkoming is inderdaad niet gerelateerd aan bepaalde kosten of bestedingen. Het gaat in dit geval om een stukje financiële compensatie voor het op grond van chronische ziekte of handicap niet in staat zijn tot het verrichten van een bijbaantje en het verwerven van extra inkomen naast de studiefinanciering.

Tot slot vraagt de Wmo-adviesraad aandacht voor de vragen van de burgers. Waar kunnen zij met hun vragen en onzekerheden terecht over werk en zorg en de mogelijkheden die de gemeente in dit kader biedt?

Reactie:

Vanaf 1 januari kunnen alle inwoners met al hun vragen binnen het sociale domein terecht bij het Sociaal Loket Renkum. Daar worden de vragen voor zover dit mogelijk is meteen beantwoord. Daar waar dit niet mogelijk is worden de vragen gekoppeld aan de juiste medewerker.

Wij hopen met deze beantwoording van uw vragen en reactie op uw advies meer helderheid te hebben gegeven over de voorliggende verordeningen. Wij danken u voor uw reacties en aanvullingen op ons beleidsdocument en de verordeningen. Inhoudelijk zullen wij in de komende periode regelmatig bij u terugkomen met het verzoek om ons te adviseren over de nadere regels en de beleidsregels die voortvloeien uit de Participatiewet.

Onderwerp

Uw advies inzake de verordeningen Participatiewet - Maatregelen Wet Werk en Bijstand

Datum

Ons kenmerk

Pagina

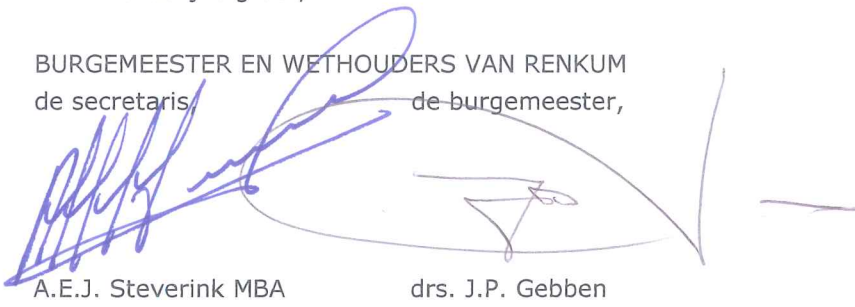
10 november 2014

133050

5 van 6

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris, de burgemeester,

Handwritten signatures in blue ink. The signature on the left is for A.E.J. Steverink MBA, and the signature on the right is for drs. J.P. Gebben.

Afschrift:

Steller

Mw. A.D. Ruwhof

De heer P. Spitteler

Mw. C. de Graaf - van der Worp

De WWB Adviesraad

Onderwerp

Uw advies inzake de verordeningen Participatiewet - Maatregelen Wet Werk en Bijstand

Datum

10 november 2014

Ons kenmerk

133050

Pagina

6 van 6